

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2014.GADA 6 MĒNEŠU REZULTĀTI

(dati uz 30.07.2014.)

Vispārīgā informācija

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (turpmāk – OCTA) jomā 2014.gada 6 mēnešos Latvijā darbojās:

– 5 apdrošināšanas sabiedrības – Apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTA”, Apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTIKUMS”, "BTA Insurance Company" SE, Apdrošināšanas akciju sabiedrība „Gjensidige Baltic” un „Baltijas Apdrošināšanas Nams” Apdrošināšanas akciju sabiedrība;

– 6 ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāles Latvijā – ERGO Insurance SE, Seesam Insurance AS, „If P&C Insurance” AS, Swedbank P&C Insurance AS, AS „COMPENSA TOWARZYSTWO UBEZPIECZENÍ SPÓŁKA AKCYJNA VIENNA INSURANCE GROUP”, Uzdaroji akcine bendrove draudimo kompanija „PZU Lietuva”.

Likvidējamā „BALVA” Apdrošināšanas akciju sabiedrība (turpmāk – LAAS „BALVA”), kam Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padome 17.06.2013. anulēja visas licences, tai skaitā OCTA veikšanai, 2013.gada 25.oktobrī tika izslēgta no biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB). LAAS „BALVA” atrodas likvidācijas procesā, tās darbību uzrauga likvidators, taču sabiedrība turpina pildīt savas saistības pret tās klientiem un sadarbības partneriem.

Šis pārskats sastādīts, par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2014.gada 6 mēnešos, sniedzot informāciju par izmaiņām salīdzinājumā ar 2013.gada 6 mēnešiem. Pārskatā ir iekļauta informācija arī par LAAS „BALVA”, tajā skaitā arī sadaļā par OCTA nozares darbības rādītājiem 2014.gada 6 mēnešos ir iekļauti arī LAAS „BALVA” darbības rādītāji.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 2014.gada 30.jūliju, Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk – CSDD), VA „Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras” (turpmāk – VTUA), kā arī SIA „Liepājas tramvajs”, Daugavpils A/S „Tramvaju uzņēmums” un SIA „Rīgas Satiksme” publiski pieejamajiem datiem par tramvaju un trolejbusu skaitu (turpmāk – TTP).

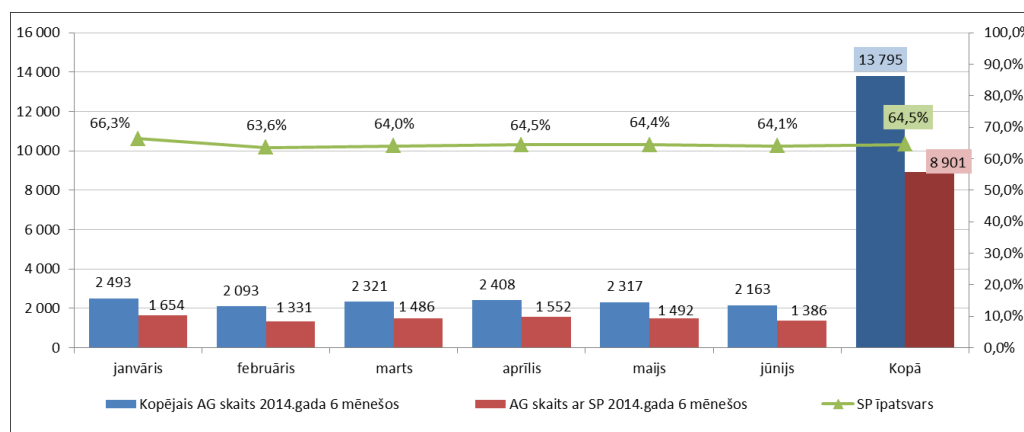
OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji

Ceļu satiksmes negadījumi

Svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi (turpmāk – CSNg). Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem kopējais 2014.gada 6 mēnešos notikušo CSNg skaits, par kuriem ir iesniegti zaudējumu pieteikumi apdrošināšanas sabiedrībās (apdrošināšanas gadījumu skaits), sastādīja **13 795**, kas salīdzinājumā ar 2013.gada 6 mēnešiem ir samazinājies par **6,9%** (14 822 CSNg – 2013.gada 6 mēnešos). Uz Saskaņoto paziņojumu pamata 2014.gada 6 mēnešos reģistrēti **8 901** CSNg, kas ir par **7,6%** mazāk nekā 2013.gada 6 mēnešos (2013.gada 3 mēnešos – 9 630 CSNg), pie kam ar Saskaņoto paziņojumu reģistrēto CSNg skaita samazinājums ir līdzīgs kopējam CSNg skaita samazinājumam. 1.attēlā ir redzams, ka lielākais uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrētais CSNg skaits ir vērojams janvārī.

Apkopojot datus par CSNg skaitu, kas notikuši pēdējos sešos gados un reģistrēti uz Saskaņoto paziņojumu pamata, var secināt, ka ar katru gadu šo CSNg īpatsvars kļūst aizvien lielāks, tādējādi arvien pieaug Saskaņoto paziņojumu izmantošanas popularitāte CSNg reģistrēšanai. Salīdzinājumam 2009.gadā CSNg, kas reģistrēti ar Saskaņoto paziņojumu, īpatsvars, ir bijis 53,4%, 2012.gadā – 62,1%, savukārt 2014.gada 6 mēnešos jau 64,5%.

Pārskats par apdrošināšanas gadījumu skaitu sadalījumā pa CSNg notikuma mēnešiem

1.attēlā izmantotie saīsinājumi – apdrošināšanas gadījums (AG) un Saskaņotais paziņojums (SP)

No 2014.gada 6 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem **13 795** apdrošināšanas gadījumiem **12 730** apdrošināšanas gadījumi ir notikuši Latvijā (t.sk. **7 622 ir notikuši Rīgā**, kas sastāda **59,9%** no visiem Latvijā notikušajiem apdrošināšanas gadījumiem), savukārt ārvalstīs notikuši **1 065** apdrošināšanas gadījumi, kas sastāda **7,7%** no visiem reģistrētajiem gadījumiem. Valstis, kurās reģistrēts vislielākais apdrošināšanas gadījumu skaits, ir Vācija (237 apdrošināšanas gadījumi), Lietuva (133), Krievija (116) un Polija (90). Lielākais CSNg skaita palielinājums ir vērojams Lielbritānijā (70 gadījumi 2014.gada 6 mēnešos salīdzinājumā ar 53 gadījumiem 2013.gada 6 mēnešos), savukārt vairākās valstīs ir vērojams būtisks pieteikto CSNg skaita samazinājums salīdzinājumā ar 2013.gada 6 mēnešiem, tā piemēram, par apdrošināšanas gadījumiem Krievijā 2014.gada 6 mēnešos saņemti 116 pieteikumi (2013.gada 6 mēnešos bija pieteikti 215 gadījumi), Polijā – 90 gadījumi (2013.gada 6 mēnešos – 147 gadījumi) un Vācijā – 237 gadījumi (2013.gada 6 mēnešos – 285 gadījumi).

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Kopējie rādītāji

2014.gada 6 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās un LTAB (LTAB administrē Garantijas fondu) iesniegti kopā **17 695** zaudējumu pieteikumi, kas ir par **1 767** jeb **9,1%** mazāk nekā 2013.gada 6 mēnešos.

Saistībā ar šī gada un iepriekšējo gadu zaudējumu pieteikumiem 2014.gada 6 mēnešos ir pieņemti **18 591** lēmumi par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām par kopējo summu **16 724 919 EUR**, kas ir par **1 697 473 EUR** jeb **9,2%** mazāk nekā 2013.gada 6 mēnešos.

1.tabulā ir atspoguļoti dati par apdrošināšanas sabiedrību un Garantijas fonda 2014.gada 6 mēnešos pieņemtajiem lēmumiem¹ un izmaksātajām atlīdzībām salīdzinājumā ar 2013.gada 6 mēnešiem, sadalījumā pa zaudējumu veidiem.

1.tabula

Pārskats par apdrošināšanas atlīdzību lēmumu sadalījumu pa zaudējumu veidiem

Zaudējumu veids	Lēmumu skaits ¹	Atlīdzību summa		Vidējā atlīdzība lēmumā ¹ (EUR)
		kopā (EUR)	izmaiņas (%)	
Transportlīdzekļa bojājumi	14 117	11 689 857	- 4.2%	828
Transportlīdzekļa bojāeja	1 206	2 152 637	- 16.7%	1 785
Transportlīdzekļa evakuācijas izdevumi	383	56 361	114.7%	147
Transportlīdzekļa stāvvietas izdevumi	20	3 100	5.6%	155
Mantas bojājumi, bojāeja	517	416 184	17.3%	805
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	418	618 483	9.6%	1 480

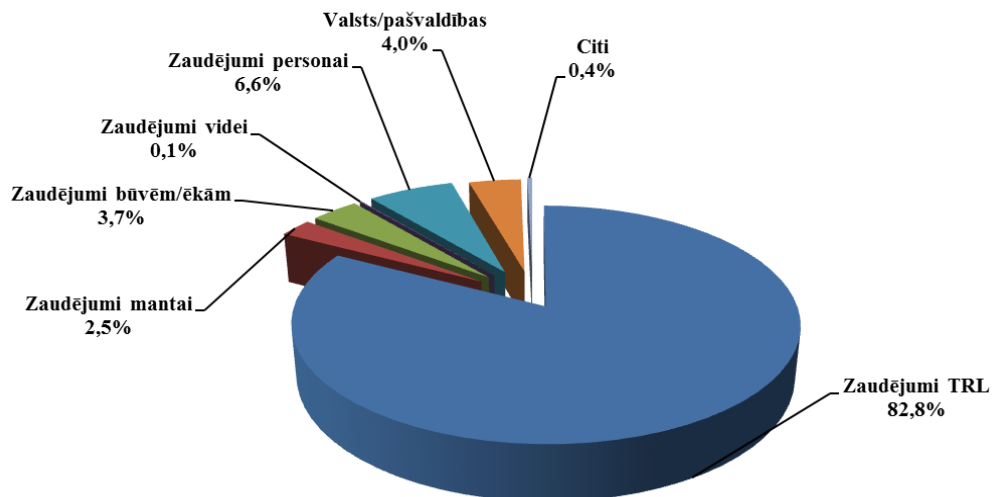
Kaitējums videi	6	17 659	- 26.8%	2 943
Ārstēšanās izmaksas	576	505 332	- 14.7%	877
Atlīdzība darba devējam par cietušās personas pārejošu darba nespēju	3	5 431	80.6%	1 810
Pārejoša darbnespēja personai	138	64 146	- 75.0%	465
Pensijas invalīdiem	104	191 009	227.9%	1 837
Protezēšanas izdevumi	1	2 990	0.0%	2 990
Rehabilitācijas izdevumi	16	17 610	689.4%	1 101
Apbedīšanas izdevumi	9	13 942	- 63.7%	1 549
Pensijas apgādājamiem	70	154 178	83.7%	2 203
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	143	85 442	- 15.2%	597
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti	6	22 872	7 937.2%	3 812
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti	1	142	0.0%	142
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	12	40 118	13 997.3%	3 343
Atlīdzība VSAA Pensijas un pabalsti invalīdiem	64	128 758	- 71.3%	2 012
Atlīdzība VSAA Pārejoša darbnespēja personai	205	164 578	- 41.9%	803
Atlīdzība VSAA Apbedīšanas pabalsts	19	18 792	- 15.7%	989
Atlīdzība VSAA Pensijas un pabalsti apgādājamiem	21	57 826	- 83.3%	2 754
Atlīdzība Nacionālajam veselības dienestam (NVD)	559	294 294	- 28.6%	526
Atlīdzība valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari”” Vaivaru tehnisko palīglīdzekļu centram (VTPC)	1	126	- 93.3%	126
Atlīdzība valsts aģentūrai “Sociālās integrācijas valsts aģentūra” (SIVA) profesionālās rehabilitācijas izdevumi	6	3 040	- 53.6%	507
Atlīdzība Iekšlietu ministrijas veselības un sporta centram (VSC)	1	12	0.0%	12
Kopā:	18 622	16 724 919	- 9.2%	898

¹ Tā kā viens lēmums var būt pieņemts par vairākiem zaudējumu veidiem, ailē "Lēmumu skaits" ir norādīts kopējais lēmumos ietvertu zaudējumu veidu skaits, un attiecīgi vidējā atlīdzība lēmumā tiek rēķināta, ņemot vērā lēmumos ietvertu zaudējumu veidu skaitu.

Vislielākā atlīdzību lēmumu summa tika izmaksāta par transportlīdzekļu bojājumu un bojāejas zaudējumu atlīdzināšanu, kas kopā sastādīja 82,8% no kopējās atlīdzību summas (skat.2.attēlu).

2.attēls

Apdrošināšanas atlīdzību summas sadalījums pa zaudējumu grupām

Vidējās atlīdzības izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu 2014.gada 6 mēnešos sastādīja **1 042 EUR**, kas, salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešiem, ir samazinājies par **2,1%**.

2014.gada 6 mēnešos **16 808** lēmumi ir pieņemti par Latvijā notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu **12 518 765 EUR** (t.sk. par negadījumiem, kas notikuši Rīgā – 9 265 lēmumi par summu 6 499 037 EUR). Vidējās atlīdzības izmaksas lielums par Latvijā notikušo apdrošināšanas gadījumu sastādīja **858 EUR**, kas salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešu datiem ir samazinājies par **1,9%**.

Savukārt, par ārvalstīs notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem 2014.gada 6 mēnešos ir pieņemti **1 783** lēmumi par kopējo atlīdzību summu **4 206 154 EUR**, kas sastāda **25,1%** no kopējās izmaksātās atlīdzību summas. Vidējais atlīdzības izmaksas lielums par ārzemēs notikušo

apdrošināšanas gadījumu sastādīja **2 857 EUR**, kas salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešu datiem ir samazinājies par 162 EUR jeb 5,4%, tādejādi secināms, ka arī ārvalstīs tomēr ir vērojams izmaksu samazinājums. Taču vidējais atlīdzības izmaksas lielums par ārzemēs notikušajiem CSNg joprojām ir augsts – **3 lielāks** nekā vidējais atlīdzības izmaksas lielums, kas tiek izmaksāts par Latvijā notikušajiem CSNg (skat.2.tabulu).

2.tabula

Pārskats par apdrošināšanas atlīdzībām atkarībā no CSNg notikuma teritorijas

Rādītāji	2014.gada 6 mēneši	Izmaiņas (%)	t.sk. par Latvijā notikuš. gadīj.	Izmaiņas (%)	t.sk. par ārvalstīs notikuš. gadīj.	Izmaiņas (%)
Apdrošināšanas gadījumu skaits kopā*	16 058	-7,3%	14 586	-7,6%	1 472	-3,5%
<i>t.sk. Garantijas fonds</i>	338	-10,3%	300	-9,9%	38	-13,6%
Atlīdzību lēmumu skaits kopā	18 591	-6,9%	16 808	-7,7%	1 783	1,1%
<i>t.sk. Garantijas fonds</i>	392	-13,3%	354	-11,7%	38	-25,5%
Atlīdzību summa kopā, EUR	16 724 919	-9,2%	12 518 765	-9,4%	4 206 154	-8,7%
<i>t.sk. Garantijas fonds</i>	511 039	-27,7%	401 318	0,2%	109 721	-64,2
Vidējā atlīdzība par apdroš.gadīj., EUR	1 042	-2,1%	858	-1,9%	2 857	-5,4%
<i>t.sk. Garantijas fonds</i>	1 512	-19,4%	1 338	11,2%	2 887	-58,6%

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību

Garantijas fonds

Zaudējumu atlīdzība no Garantijas fonda tiek izmaksāta saskaņā ar OCTA likuma un starptautisko normatīvo aktu prasībām. Lielāko Garantijas fonda atlīdzību izmaksu daļu sastāda atlīdzību izmaksas par CSNg, kurus ir izraisījuši transportlīdzekļi bez OCTA apdrošināšanas.

Attiecībā uz atlīdzību izmaksām no Garantijas fonda 2014.gada 6 mēnešos par **338** apdrošināšanas gadījumiem ir pieņemti **392** lēmumi par kopējo summu **511 039 EUR**, kas ir par **27,7%** mazāk nekā 2013.gada 6 mēnešos. Vidējās izmaksas lielums uz vienu apdrošināšanas gadījumu 2014.gada 6 mēnešos sastādīja **1 512 EUR**, kas ir samazinājies par **19,4%** salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešu datiem (skat. 2.tabulu). 2014.gada pirmajā pusgadā ir vērojams ievērojams izmaksāto atlīdzību summu un vidējās izmaksas samazinājums par ārvalstu CSNg, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, kas arī sekmēja to, ka samazinās izmaksu apmēri no Garantijas fonda, savukārt attiecībā uz Latvijā notikušiem CSNg ir vērojams vidējās izmaksas pieaugums par 11,2%, ko ietekmēja 2 izmaksas no Garantijas fonda ap 25 tūkstošu EUR apmērā katra par Latvijā notikušiem CSNg, vienā, kurā tika bojāts luksusa klases transportlīdzeklis, otrā – par valsts budžeta izdevumu atlīdzināšanu par CSNg cietušās personas ārstēšanās izdevumiem un izmaksāto invaliditātes pensiju.

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu. LTAB ir apkopojis datus par apdrošināšanas sabiedrību darbības rezultātiem 2014.gada 6 mēnešos (iekļaujot arī LAAS „BALVA” darbības rezultātus), kas nozarei bijis izteikti negatīvs.

2014.gada 6 mēnešos apdrošināšanas sabiedrību nopelnīto prēmiju summa sastādīja **22 417 149 EUR**, savukārt piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastādīja **15 877 456 EUR**. Secināms, ka OCTA tirgū jau otro ceturksni vērojama ļoti pozitīva tendence, proti, nopelnīto prēmiju apmēra pieaugums ir ievērojami lielāks nekā piekritušo atlīdzību neto summas pieaugums, salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešu rezultātiem, attiecīgi pieaugums sastāda 12,5% un 2,4%.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta rādītāji

Rādītājs	2013.gada 6 mēneši	2014.gada 6 mēneši
Nopelnītās prēmijas, EUR	19 921 521	22 417 149
Piekritušās atlīdzību prasības neto, EUR	15 502 428	15 877 456
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, EUR	1 385 435	1 470 104
Neto darbības izdevumi, EUR	7 506 591	8 467 788
Citi tehniskie izdevumi neto, EUR	136 233	125 080
Tehniskais rezultāts	- 3 093 680	- 1 699 546
<i>Zaudējumu rādītājs*, %</i>	<i>77,8</i>	<i>70,8</i>
<i>Izdevumu rādītājs*, %</i>	<i>38,4</i>	<i>38,3</i>
<i>Kombinētais rādītājs*, %</i>	<i>116,2</i>	<i>109,1</i>
<i>*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība. Kombinētais rādītājs ir zaudējumu un izdevumu rādītāju summa</i>		

Analizējot OCTA apdrošināšanas nozares darbības rezultātus 2014.gada 1.pusgadā, kopumā var pateikt, ka situācija, salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešiem, tomēr ir uzlabojusies, pat neskatoties uz LAAS „BALVA” šī brīža darbību, kas vērsta tikai uz saistību izpildi, jo OCTA tirgus negatīvais tehniskais rezultāts ir samazinājies gandrīz uz pusi, ko lielā mērā ietekmēja nopelnīto prēmiju pieaugums par 2,5 miljoniem EUR, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo periodu, kamēr piekritušo atlīdzību neto summa tikai nedaudz pārsniedza 2013.gada 6 mēnešu rādītājus, kā arī pieteikto CSNg skaita samazināšanās. Pie kam svarīgi, ka nedaudz uzlabojies (samazinājies) arī zaudējumu rādītājs, kamēr izdevumu rādītājs ir saglabājies iepriekšējā – nedaudz virs 38% - līmenī, kas varētu mudināt domāt, ka OCTA tirgū kopumā ir novērojamas iepriecinošas pazīmes.

Ceļu satiksmes negadījumu profilakse

OCTA likuma 57.pantā ir noteikts, ka ceļu satiksmes negadījumu novēršanas pasākumu veikšanai apdrošinātāji katru ceturksni ieskaita LTAB kontā divus procentus no parakstīto apdrošināšanas prēmiju summas, kas norādīta apdrošināšanas līgumā tā noslēgšanas brīdī, atskaitot šā likuma minētajos gadījumos apdrošinājuma ņēmējam atmaksāto prēmijas daļu un apdrošināšanas prēmijas maksājuma samazinājumu, ko apdrošinātājam kompensē Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs no Garantijas fonda. Par šo līdzekļu izlietojumu lemj Ministru kabineta izveidota konsultatīva institūcija, kuras darbības mērķis ir sekmēt vienotas valsts politikas izstrādi un īstenošanu ceļu satiksmes drošības jomā, lai paaugstinātu vispārējo ceļu satiksmes drošības līmeni valstī, - Ceļu satiksmes drošības padome, ievērojot, ka ne mazāk par pusi no šā panta pirmajā daļā minētajiem līdzekļiem izmanto Iekšlietu ministrijas padotībā esošās iestādes. 4.tabulā ir sagatavots pārskats par 2014.gada II ceturksnī apdrošinātāju veiktajiem ieskaitījumiem Ceļu satiksmes negadījumu novēršanas pasākumu profilakses kontā (turpmāk CSNNPF).

AAS veikto ieskaitījumu CSNNPF salīdzinājums ar LTAB iesniegto finanšu pārskatu datiem.

Nr.	2014. gads	II ceturksnis
1	Noslēgto OCTA apdrošināšanas līgumu prēmiju kopsumma, EUR	13 294 211
2	Jāieskaita CSNNPF (2.0%), EUR	265 885
3	Ieskaitīts līdz 17.07.2014. CSNNPF, EUR	265 885

Reģistrētie transportlīdzekļi

Latvijā uz 2014.gada 30.jūniju pēc CSDD, VTUA un TTP datiem kopumā ir reģistrēti **1 003 539** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar reģistrēto transportlīdzekļu skaitu uz 2013.gada 30.jūniju, to skaits būtiski nav mainījies, ir vērojams neliels palielinājums par **3,8%** (uz 2013.gada 30.jūniju bija reģistrēti 966 341 transportlīdzeklis).

Ikgadējo tehnisko apskati uz 2014.gada 30.jūniju bija izgājuši **755 444** transportlīdzekļi jeb **75,3%** no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem (skat. 5.tabulu), kas ir par **6,4%** vairāk, salīdzinot ar uz 2013.gada 30.jūnija tehniskā kārtībā bijušajiem 709 731 transportlīdzekļiem. Pozitīvi ir vērtējams fakts, ka lielāks pieaugums ir tieši tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitam nekā reģistrēto transportlīdzekļu skaitam, kas liecina par drošāku transportlīdzekļu izmantošanu ceļu satiksmē. Uz 2014.gada 30.jūniju apdrošināta ir **806 807** Latvijā reģistrēto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskā atbildība (par 3,4% vairāk nekā uz 2013.gada 30.jūniju), kas sastāda **106,8%** no tehniskā kārtībā esošiem transportlīdzekļiem (skat. 5.tabulu). Jāsecina, ka ir vērojams reģistrēto transportlīdzekļu skaita pieaugums un ar to tieši ir saistīts arī tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaita pieaugums, tomēr apdrošināto transportlīdzekļu skaita procentuālais pieaugums ir nedaudz zemāks, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn. Taču kopumā ir vērojams apdrošināto transportlīdzekļu skaita pieaugums, kas viennozīmīgi ir vērtējama kā pozitīva tendence, kas var tikt skaidrota ar to, ka palielinās sabiedrības informētība un izpratne par OCTA apdrošināšanas nepieciešamību.

Vērtējot apdrošināšanas atlīdzības no Garantijas fonda, kurās pieņemti lēmumi zaudējumu atlīdzībai saistībā ar neapdrošināto transportlīdzekļu izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem un salīdzinot tās ar kopējo apdrošināšanas atlīdzību skaitu, kā arī salīdzinot transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu pēc datiem uz 2014.gada 30.jūniju, var izdarīt secinājumus, ka no visiem Latvijā reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē aktīvi piedalās aptuveni 750 000 – 800 000 transportlīdzekļi.

5.tabula

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati

Transportlīdzekļa veids	Reģistrēto skaits uz 2014.gada 30.jūniju	Tehniskā kārtībā esoši (ar veiktu TA) uz 2014.gada 30.jūniju	Tehniskā kārtībā esoši (procentuāli no reģistrēto skaita)	Apdrošināti uz 2014.gada 30.jūniju	Apdrošināti procentuāli no reģistrētajiem	Apdrošināti procentuāli no tiem, kas ir tehniskā kārtībā
Vieglie a/m	647 349	557 514	86,12%	591 925	91,44%	106,17%
Kravas a/m	82 085	70 374	85,73%	73 981	90,13%	105,13%
Automobiļu piekabes	64 010	49 106	76,72%	53 267	83,22%	108,47%
Autobusi	4 987	4 372	87,67%	4 579	91,82%	104,73%
Motocikli ¹	46 819	14 512	31,00%	23 040	49,21%	158,77%
Traktori, pašgājēji	114 391	41 741	36,49%	42 372	37,04%	101,51%
Traktoru piekabes	43 213	17 231	39,87%	17 129	39,64%	99,41%
Tramvaji, trolejbusi ²	685	594	86,72%	514	75,04%	86,53%
Kopā:	1 003 539	755 444	75,28%	806 807	80,40%	106,80%

¹Motocikli - ieskaitot triciklus, kvadriciklus un mopēdus (mopēdiem tehniskā apskate nav jāiet, bet jāiegādājas OCTA apdrošināšana)

²Tehniskā kārtībā esošo Rīgas tramvaju un trolejbusu skaitu sastāda transportlīdzekļi, kas nav izņemti no kustības

E-polises

Sākot no 2008.gada 1.jūnija visā Latvijā ir nodrošināta OCTA apdrošināšanas līgumu slēgšanas iespēja izmantojot distances saziņas līdzekļus (e-polises). 2014.gada 6 mēnešos no visiem noslēgtajiem 651 141 standartlīgumiem 19,7% jeb 128 328 līgumi ir noslēgti, izmantojot distances saziņas līdzekļus. Kopš e-polises ieviešanas šādā veidā noslēgto līgumu skaitam ir vērojama pieauguma tendence, 2014.gada 6 mēnešos noslēgto e-polišu skaits salīdzinājumā ar 2013.gada 6 mēnešiem, ir palielinājies par 36 727 polisēm jeb par 40,1%, vienlaikus ir pieaudzis arī e-polišu īpatsvars noslēgtajos standartlīgumos. E-polišu skaita būtisko pieaugumu ietekmēja noslēgto e-polišu

skaita pieaugums visos līguma termiņos vismaz 21% apmērā, salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešiem, tā piemēram, noslēgto 12 mēnešu e-polišu skaits ir pieaudzis par 62,1%, savukārt 9 mēnešu e-polišu skaits – par 53,2%. Pieauguma tendence visu periodu e-polišu skaita izmaiņās vērtējama pozitīvi, kā arī var secināt, ka e-polises ir kļūst populārākas un ar katru gadu arvien lielāks transportlīdzekļu īpašnieku skaits izvēlas slēgt OCTA apdrošināšanas līgumu, izmantojot distances saziņas līdzekļus (e-polises), kā arī arvien mainās apdrošinātāju izvēlētie apdrošināšanas līgumu izplatīšanas kanāli.

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās un rīcības atbilstību OCTA likumam, 2014.gada 6 mēnešos kopā saņemtas **110** sūdzības. Kopējais saņemto sūdzību skaits, salīdzinot ar 2013.gada 6 mēnešiem, ir samazinājies par **22,0%** (2013.gada 6 mēnešos tika saņemta 141 sūdzība). Tai skaitā par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem tika saņemta **51** sūdzība, kas ir par **34,6%** mazāk nekā 2013.gada 6 mēnešos (2013.gada 6 mēnešos – 78 sūdzības).

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **36** gadījumos sniegts atzinums, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots (32,7% no visām sūdzībām);
- **15** gadījumos sniegts atzinums, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots (13,6% no visām sūdzībām);
- **55** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegts skaidrojums rakstiskas atbildes veidā (50,0% no visām sūdzībām);
- **1** sūdzība ir atsaukta;
- **3** sūdzību izskatīšana atlikta līdz papildu materiālu saņemšanai.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības pieņemtais lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no 0,09% līdz 0,21% no visiem apdrošināšanas gadījumiem. 2014.gada 6 mēnešos šis rādītājs ir **0,10%** no visiem apdrošināšanas gadījumiem. Savukārt, sūdzību īpatsvars, kuros apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir atzīts par pamatotu, 2014.gada 6 mēnešos ir **0,23%** no visiem apdrošināšanas gadījumiem. No kopējā sūdzību skaita par apdrošināšanas sabiedrību lēmumiem sūdzību, kad sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu, īpatsvars sastāda vairāk kā pusi – **70,6%** (36 no 51 sūdzībām). Noteikti pozitīvi ir vērtējama tendence par sūdzību īpatsvara no visiem apdrošināšanas gadījumiem samazināšanos no 0,84% 2010.gadā uz 0,70% 2014.gada 6 mēnešos (sk.6.tabulu), kas mudina domāt, ka apdrošināšanas sabiedrības pievērš lielāku uzmanību komunikācijai ar klientiem, rūpīgāk izskaidrojot klientiem attiecīgo lēmumu, kā arī sniedzot pieņemto lēmumu pamatojumu, ievērojot OCTA likuma prasības, taču vēl nav sasniegts zemākais sūdzību īpatsvars 0,45% apmērā no visiem apdrošināšanas gadījumiem, kas tika fiksēts 2007.gadā.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru, tajā skaitā gadījumos, kad CSNg cietušajam transportlīdzeklim ir iepriekšējie bojājumi, CSNg rezultātā transportlīdzeklis tiek atzīts par bojāgājušu vai atlīdzību lietā ir strīds par atsevišķu transportlīdzeklim nodarīto bojājumu rašanos konkrētā CSNg rezultātā;
- 3) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 4) neskaidrības par OCTA likuma prasībām atlīdzību lietu regulēšanas procesā un OCTA likumā noteiktajiem termiņiem lēmuma pieņemšanai
- 5) problēmas un neskaidrības ārvalstu atlīdzību lietu regulēšanas procesā;
- 6) sūdzības iesniedzējs ir CSNg zaudējumus nodarījusī persona, kas lūdz atzinumu par apdrošinātāja izvīrītās regresa prasības pamatotību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību īpatsvars no kopējā apdrošināšanas gadījumu skaita.

6.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdr. gadījumi ¹	Sūdzības, kopā	% no apdr. gadīj.	t.sk. sūdzības par apdr. sabiedrības lēmumu	% no apdr. gadīj.	No tām apdr. sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr. gadīj.	No tām apdr. sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr. gadīj.
2005	29 633	187	0,63	106	0,36	50	0,17	56	0,19
2006	37 139	186	0,50	88	0,24	55	0,15	33	0,09
2007	48 202	217	0,45	114	0,24	60	0,12	54	0,11
2008	46 335	263	0,57	184	0,40	133	0,29	51	0,11
2009	33 537	270	0,81	204	0,61	135	0,40	69	0,21
2010	33 255	278	0,84	198	0,60	130	0,39	68	0,20
2011	32 801	267	0,81	179	0,55	117	0,36	62	0,19
2012	29 437	232	0,79	139	0,47	92	0,31	47	0,16
2013	32 554	256	0,79	156	0,48	102	0,31	54	0,17
2014 6mēn	15 631	110	0,70	51	0,33	36	0,23	15	0,10
Kopā²	431 184	3 225	0,75	1 988	0,46	1 195	0,28	793	0,18

¹ apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem apdrošināšanas sabiedrībās ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību.

² kopējie rādītāji kopš 2000.gada

7. tabulā ir atspoguļots sūdzību skaita īpatsvars no apdrošināšanas gadījumiem, sadalījumā pa apdrošināšanas sabiedrībām.

7.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām sadalījumā pa sabiedrībām

Apdrošināšanas sabiedrība	Sūdzību īpatsvars apdrošināšanas gadījumos, %	Izskatītās sūdzības		
		Gadījumi, kad AAS lēmums ir pamatots ¹ , %	Gadījumi, kad AAS lēmums ir nepamatots ² , %	Citas sūdzības ³ , %
AAS "BALTA"	0,75	0,31	-	0,44
AAS "BALTIKUMS"	0,89	0,25	0,18	0,46
LAAS "BALVA"	2,69	0,34	0,34	2,02
"BTA Insurance Company" SE	0,38	0,11	-	0,26
AAS "Gjensidige Baltic"	0,91	0,46	0,23	0,23
ERGO Insurance SE Latvijas filiāle	0,50	0,10	-	0,40
"If P&C Insurance" AS Latvijas filiāle	0,53	0,30	-	0,24
"Baltijas Apdrošināšanas Nams" AAS	1,10	0,30	0,20	0,60
Seesam Insurance AS Latvijas filiāle	0,17	-	-	0,17
Swedbank P&C Insurance AS Latvijas filiāle	0,49	-	-	0,49
AS «COMPENSA T.U. S.A. VIENNA INSURANCE GROUP» Latvijas filiāle	0,12	-	0,12	-
UAB DK «PZU Lietuva» Latvijas filiāle	0,85	-	-	0,85
Kopā	0,70	0,23	0,10	0,38

¹ – sabiedrības lēmums ir pamatots un sūdzība noraidīta.

² – sabiedrības lēmums ir nepamatots. LTAB rekomendē pārskatīt pieņemto lēmumu.

³ – sūdzības, kuras nav par sabiedrības lēmumu, bet sabiedrības rīcību atlīdzību lietas regulēšanas procesā. Cietušo neapmierina iesnieguma izskatīšanas process, nav sniegta informācija, nav iepazīstināts ar lēmumu pamatojošiem dokumentiem.